

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 200. — ŠTEV. 200.

NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 26, 1921. — PETEK, 26. AVGUSTA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

MATI JONES SE JE PRIDRUŽILA MAJNARJEM

MATI JONES SE JE PRIDRUŽILA TABOREČIM IN OBOROŽENIM PREMAGARJEM. — POSLANICA HARDINGA BAJE PONAREJENA.

Charleston, W. Va. 25. avgusta. — C. F. Keeney, predsednik distrikta 17, United Mine Workers of America, je izdal danes zvečer tukaj ugotovilo, v katerem je zanikal poročila, krožeča tekom dneva, da so vprizorili možje, zbrani v Marmet, glasovanje ter sklenili raziti se in se vrniti na svoje domove. Keeney je nadalje izjavil, da je brzojavka, ki je baje prišla od predsednika — Hardinga in katero je baje danes prečitala možna mati Jones, delavska organizatorica, ponarejena.

Unijski predsednik je izjavil, da sta odšla on in Fred Mooney, tajnik organizacije, v taborišče na prošnjo mož, kjer sta čula, da je "mati" Jones prečitala brzojavko, ki je baje prišla od predsednika Hardinga in v kateri je slednji prosil delavce, naj se vrnejo domov ter obljubil, da bo uporabil ves svoj vpliv, da pože ne iz države oborožene stražnike detektivskih agencij.

Keeney pravi, da mu mati Jones ni hotela pokazati brzojavke in da je po svojem povratku v Charleston dobil od tajnika predsednika Hardinga telefonsko sporočilo, da ni bila odposlana nobena taka brzojavka.

Majhne skupine oboroženih mož so prišle danes v taborišče, soglasno s šerifom Walkerjem, ki obenem izjavlja, da je sedaj v Marmet zbranih več kot 5000 — mož.

Ceprav priznavajo resnost položaja vseh navzočnosti tako velikega števila oboroženih mož v ne preveliki razdalji od glavnega mesta, so javni uradniki in vodilni državljani vendar prepričani, da se bodo pod primernim vodstvom premagari razšli brez vsake nadaljnje akcije.

Tukajšnjo mestno policijsko sile, s pomočnimi šerifi Walkerja in majhnim oddelkom državnega orožništva se smatra za zadosti močno, da zavaruje mesto.

Skrivnost, ki obdaja gibanje taborečih premagarijev in gorjanov je bila še povečana tekom preteklih dni in danes zjutraj, ko ni bilo močnega kljub skrbni preiskavi ugotoviti osebe voditelja. Prvotni poziv se je proglasilo za ponaredbu od strani moža, kojega

ga ime je bilo podpisano na proklamaciji, in Charles F. Keeney, voditelj unijskih premagarijev, je ponovno izjavil, da nimajo on in njegovi distriktni uradniki nobene posla s tem gibanjem ter koncentriranjem oboroženih premagarijev.

Osebe, katerim je bil dovoljen vstop v taborišče, izjavljajo, da se nahaja kontrola v rokah kritežev, ki gledajo na to, da se vzdrži red in da se vsi pokore danim poveljem. Zaloge živih oostolavskih organizatorica, ponarejena ljudje s seboj, vendar pa so veliko živil nakupili tudi v sosednjih vaseh ter v Charlestonu samem.

POGODBA Z NEMČIJO JE BILA PODPISANA

Podpisala sta jo komisar Dresel in minister dr. Rosen. — Brez vsakih posebnih ceremonij.

Berlin, Nemčija, 25. avgusta. Danes ob petih popoldne je bila podpisana mirovna pogodba med Nemčijo in Združenimi državami.

Za Združene države jo je podpisal ameriški komisar Ellis L. Dresel, v imenu Nemčije pa znanj minister dr. Friedrich Rosen. Pogodba bi imela biti že večkrat podpisana, pa se je celo za deveto preložilo zastran neke tehnične težkosti.

Navzoč ni bil noben časnikarski poročevalec. Oba zastopnika sta imela pri sebi samo svoje tajnike.

Pred poslopijem, kjer je bila pogodba podpisana, se je zbrala velika množica ljudi, ki so začeli navdušeno nazdravljati Ameriki, ko so izvedeli, da je akt podpisan.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ. VEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po niski ceni, samsalivo in hitro (Včeraj so bile naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:
Raspokilja na sadnje pošte in isplačuje "Kr. poštni čakovar" in "Jadranske banke" v Ljubljani.

300 kron	\$ 2.05	1,000 kron	\$ 6.30
400 kron	\$ 2.75	5,000 kron	\$31.50
500 kron	\$ 3.40	10,000 kron	\$62.00

ITALIJA IN ZASEDENO OKOLIJE:
Raspokilja na sadnje pošte in isplačuje "Jadranske banke" v Trstu.

50 lir	\$ 2.80	500 lir	\$24.00
100 lir	\$ 5.20	1000 lir	\$48.00
300 lir	\$15.00		

NEMŠKA AVSTRIJA:
Raspokilja na sadnje pošte in isplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

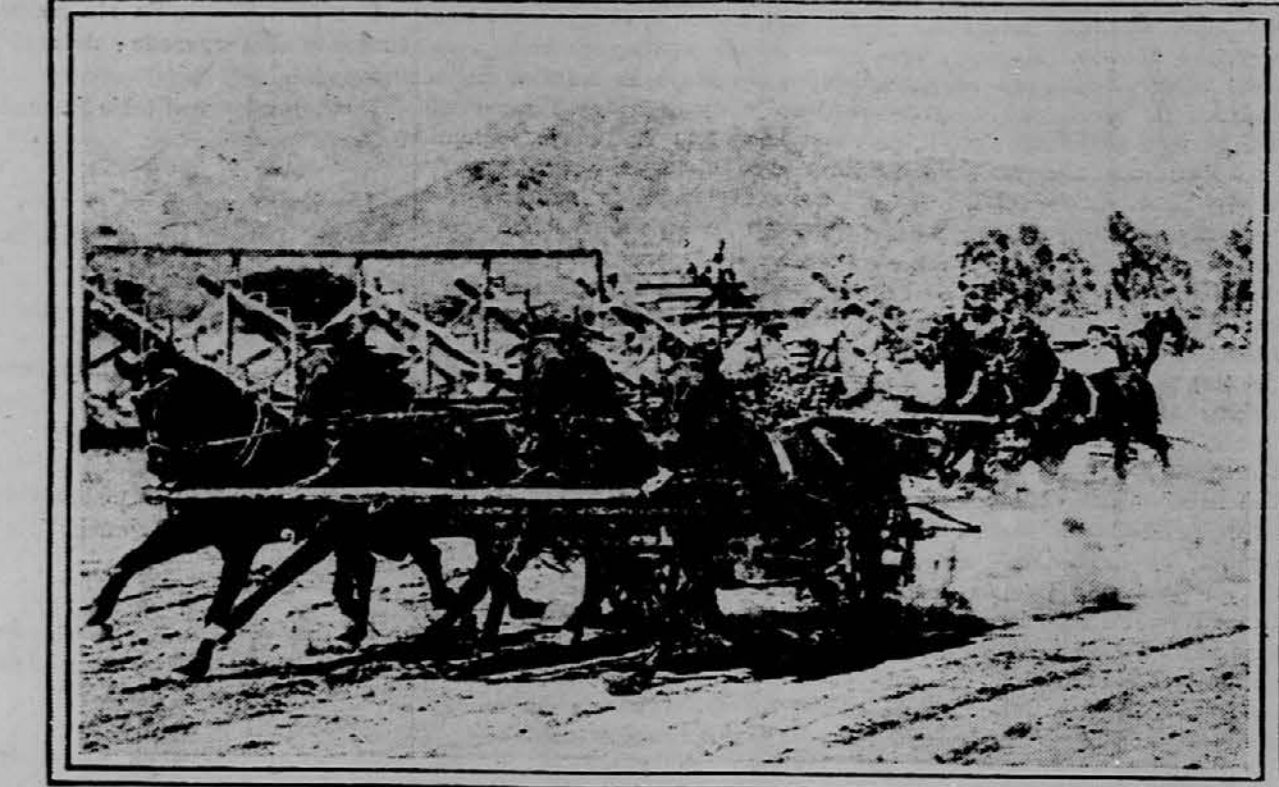
1,000 nemško-avstr. kron	\$ 1.60
5,000 nemško-avstr. kron	\$ 6.50
10,000 nemško-avstr. kron	\$13.00
50,000 nemško-avstr. kron	\$60.00

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsaj pri Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dospé v roke

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zavezane izvanredno ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za one, ki se hoče ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je podliti najhitreje po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank
62 Cortlandt Street, New York

Na zapadu prirejajo cowboyi vsako leto velike igre, kjer kažejo svojo izvežbanost v jahanju, metanju lasa itd. Zadnji čas so jako v veljavi tudi dirke z navadnimi lesenimi vozovi, v katere sta vprežena po dva para konj.

TOMAŽ TITTONI O PRESELJEVANJU

REKEL JE, DA BO LE PROSTO GIBANJE NARODOV ZOPET USTANOVILO NORMALNO DELO IN PRODUKCIJO. — AMERIŠKA POSTAVA ENOSTRANSKA.

Williamstown, Mass. 25. avgusta. — Tomaž Tittoni, predsednik italijanskega senata in bivši ministrski predsednik, je tekom svojega zaključnega predavanja izjavil, da je povratek absolutne prostosti preseljevanja narodov potreben korak pri zopetnem ustnovljenju normalnosti dela in produkcije v vsaki deželi.

Ceprav je priznal, da bi bilo treba v časih velike nezaposlenosti omejiti tako prostost za discipliniranimi klavzulami, je vendar trdil, da ne smejo biti take odredbe nikdar enostranske.

Omejevalne odredbe, katere je pred kratkim sprejela ameriška vlada, — je rekel, — so globoko omajale tradicije italijanskega izseljevanja. V nadaljnjem je rekel, da bodo sedanje omejitve mogoče napravile le malo škode za kratko dobo, da pa se bodo končno izkazale zelo neekonomskim tako za Združene države kakor za Italijo, če bodo ostale pravomočne še dolgo časa.

Italijanska država je proti vsakemu ugetnemu izseljevanju. S pomočjo stroge postave, ki je bila proglasa pred dvajsetimi leti in nadaljnjih zakonodajnih

odredb, se je italijanski vladi posrečilo zdobiti in uničiti leparške akcije onih Italijanov ali inozemcev, v Italijo ali izven nje, ki so pospeševali ali pa zadrževali izseljevanje v svojem lastnem privatnem interesu.

Prišel je čas, ko je treba uveljaviti boljše sodelovanje med narodi, bolj intimne mednarodne odnose, bolj človečanski solidarnost dela, produkcije in misli.

KONGRESNIKI SO ZAPUSTILI WASHINGTON.

Washington, D. C. 25. avgusta. Senatorji in kongresniki so pričeli danes zapustiti Washington, da nastopijo počitnice tridesetih dni, za katere je večeraj kongres glasoval. Nekateri po bodo vendar ostali v zveznem glavnem mestu, da nadaljujejo z delom pri komitejih, posebno pri finančnem komiteju senata, ki bo proučeval vprašanje trajne tarifne predloge ter se lotil tudi odredbe, tikajoče se revizije davčne postave.

Je ob istem času je Briand opomnil na razprave pri konferenci leta 1919, ko je šlo za to da se da angleškemu jeziku enake pravice kot francoskemu. — Takrat je predsednik Wilson priznal zgodovinsko pozicijo francoskega jezika ter slavil njegovo preizkušnjo, a zahteval enake pravice za angleščino, ki je "diplomatski jezik Pacifika".

Kljub temu, — izjavlja Briand v svojem pismu, — ste lahko zagotovljeni, da se ne bo zametalo ničesar v namenu, da se bo prepreči nove omejitve privilegijev, katere si je pridobil francoski jezik vsled proste privolitve drugih narodov, ki so imeli od tega le dobiček in nikake škode.

V svojem lomentariju tega pisma spominja list Temps na dejstvo, da ni vlada Združenih držav nikdar v svoji zgodovini priznala, da naj bo kak politična pogodba spisana izključno le v francoskem jeziku. Prva francosko-ameriška pogodba, sklenjena leta 1778 med kraljem Ludvikom XVI. in novo republiko je bila sestavljena v obeh jezikih.

Z ozirom na ugotovilo ministrskega predstavnika, da bi se Francija ne mogla vdeležiti konference, na kateri bi se francosčine ne priznalo kot oficijelnega jezika, pravi Temps, da je treba ta sklep le odobravati in da se ne sme pozabiti nanj.

Mi smo prepričani — pravi končno Temps, — da bodo naši prijatelji v Washingtonu razumeli to razpoloženje ter priznali — češčina pripuščena kot oficijelnirjega upravičenost.

PRISELJENCE BODO V EVROPI PREISKALI

Napravilo se je načrt, da se jih izbere ter izloči nezaželjene s pomočjo sistema vizejev.

Washington, D. C. 25. avgusta. Johnson hišnega priseljeniškega komiteja je izdelal načrt, soglasno s katerim se bo premestilo v inozemstva pristanišča del masinerije priseljeniškega urada, s čemur se bo tudi preprečilo zavrnitev stotih in stotih priseljenec, ki so prodali svoje domove, da se napote v Ameriko. Tako je je izjavil tajnik Davis v nekem ugotovilo, ki je bilo izdano danes.

Tozaderna resolucija predlaga vzdržanje po dveh agentov v vsakem glavnem pristanišču v inozemstvu in eden teh naj bi bil član Javnega zdravstvenega urada, drugi pa član priseljeniškega urada.

Izbiranje priseljenec naj bi se vršilo potom sistema vizejev, ki zahteva od izseljenca, da si preiskrbi od svoje vlade potni list, katerega mora vizirati ameriški konzularni uradnik, predno se more dotični napotiti v Združene države. Vizej naj bi se dalo izselecu šele po inšpekciji od strani priseljeniškega in zdravniškega inšpektorja.

Kot stoji stvari sedaj, — je rekel delavski tajnik, — nima izseljenec nobenega zagotovila, da se bo smel izkreati v tej deželi. Številni patetični slučajji prihajajo v urad delavskega departmeta vsaki dan.

Pred kratkim je bilo deportirano dve leti staro dete radi lišaja na koži glave in sicer v varstvu matere. Družina je varčevala leta in leta ter čakala trenutka ko se bo izselila v Ameriko ter prodala za slepo ceno vse svoje imetje, ker se je nameravala stalno naseliti v Ameriki.

Družina je bila na ta način ločena, — pravi tajnik, — ter se mora vrniti na Poljsko, izročena bedi in pomanjkanju, ker je porabila ves svoj denar za vožajo.

Nadaljni slučajji bi bili komični, če bi ne bili obenem žalostni. — Neki židovski trgovec, — je rekel, — je poslal svojemu bratu denar za potovanje ter mu obljubil po \$20 na teden v svoji prodajalni. Poslani denar naj bi počasi odsušil. Ko je dospel mladi človek sem, je izjavil, da mu je poslal brat denar in mu obljubil službo.

Tehnično je bilo to kršenje postave glede kontraktne dela in brat je zanikal, da mu posodil denar ter mu ponudil službo. Priseljence je nato ogorčeno tem oziru.

PROTIPIVSKA PREDLOGA PRELOŽENA

KONGRES JE ŠEL ZA TRIDESET DNI NA POČITNICE, NE DA BI SPREJEL PREDLOGO PROTI ZDRAVNIŠKEMU PIVU. SENATOR REED JE GOVORIL OSEM UR.

Washington, D. C. 25. avgusta. — Senat je sprejel danes zvečer zakonodajo, tikajočo se nadaljevanja prepovedi uvoza barvil do 1. januarja 1922. Konferenčno poročilo glede tozadevne porske predloge z drugimi predlogami vred je bilo postavljeno na stran in ob polnoči so se pričele trideset dni trajajoče počitnice kongresa.

Sklep suhačev, katerim načeluje senator Sterling, da priznajo, da ni bilo nobene prilike za sprejemanje protipivske predloge pred odgodenjem kongresa za trideset dni, je pomenjal odločno zmago skupine, kateri so načelovali senatorji Lodge, Brandegee, Reed, Watson iz Georgije in drugi, ki so trdili, da nasprotuje predloga, kot poročana od konference, ustavnim pravilom ameriških državljanov.

Sklep za odgodenje je bil avtomatično uveljavljen ob polnoči, potem ko je poslanska zbornica danes zvečer glasovala, da se bo odgodila konec današnjega zakonodajnega dneva. Senat je sprejel slično resolucijo pred par dnevi.

Obstrukcija, katero je vodila skupina, ki nasprotuje protipivski predlogi in akcija poslanske zbornice, da se odgodi danes, sta bila glavna faktorja, ki sta napotila suhače, da so opustili svoja prizadevanja, da spravijo protipivsko predlogo skozi še pred odgodenjem kongresa. Obstrukcija se je vršila že več ur in več nadaljnjih senatorjev je bilo pripravljenih na obstrukcijske govore, ko so suhači objavili svoj sklep.

Ena izmed dločb pivske predloge, — čeprav ni bila obstrukcija koncentrirana na to — bi prepovedovala uporabo piva in vina v zdravniške svrhe. Obstrukcija je temeljila na trditvi senatorjev, da konferenčno poročilo ne zavaruje ameriških državljanov pred preiskovanjem osebe in prtljage od strani prohibicijskih agentov, ki nimajo nikakih preiskovalnih varantov.

Predloge, o katerih se ni sklepalo pred odgodenjem, niso s tem še ubite. Vse te predloge bo mogoče zopet spraviti pred senat ko se bo kongres zopet sestel. — Kljub temu pa je splošno prevladovalo naziranje, da je sprejem protipivske predloge po odgodenju skrajno neverjeten, razen če bi bilo konferenčno poročilo izpremenjeno tako, da bi ustrezalo zahtevam skupine, ki se je tako ostro borila proti tej predlogi.

Domneva se, da bo urad za notranjo carino zakladniškega departmeta izdal regulacije, tikajoče se predpisovanja piva in vina v zdravniške svrhe, če bo dobil oficijelno poročilo, da je bila pivska predloga, ki bi prepovedovala predpisovanje piva, potisnjena na stran vsaj za čas odgodenja kongresa.

Protipivsko predlogo bo mogoče zopet spraviti pred senat, ko se bo zopet sestel, a ob onem času se bo poročalo tudi o tarifi in carinski zakonodaji, in nasproti protipivske predloge bodo brez dvoma lahko nadaljevali s svojo obstrukcijo.

Obstrukcija senatorja Reeda proti predlogi se je pričela ob izjavil, da ga hoče brat opehariti ter ni vedel, da je s tem sam podpisal svojo obsodbo za deportacijo.

Vsled tega bi vzdrževanje agentov v inozemstvu preprečilo številne težkosti in zadrege, katere je pripisovati nepoznavanju ameriške priseljeniške postave, — je rekel tajnik. — Za to bi bilo seveda treba nekoliko več denarja, a v interesu človekoljubnosti bi se kongres ne smel ozirati na nekoliko večje stroške v tem

eni in njegov govor je trajal celih osem ur. Ko je prišel čas za večerjo se je stavilo predlog, naj se uveljavi odmor, a predlog je bil odklonjen.

Senator Reed je imel med svojim govorom oster spopad s senatorjem McKellarjem iz Tennessee, ki so je vmešaval ter branil konferenčno poročilo.

Senatorjeve besede kažejo, — je rekel Reed, — da je pripravljen dovoliti kršenje ustavnih pravic ameriških državljanov.

— To ni resnično! — je odvrnil McKellar.

— To ni resnično? — je zakričal Reed. — To je sedaj v zapisniku ter ne bo več izbrisano.

Senator Reed se je nato umaknil senatorju Stanleyu, avtorju amandmanta, kateremu nasprotuje suhači.

V svojem govoru je rekel senator Reed še naslednje: — Trditi, da ne morete izvesti prohibicijske postave, ne da bi kršili postavlo, je bedastoča. Mi nečemo zavarovati butlegerjev in drugih kriminalcev, pač pa ustavne pravice velike večine ameriških državljanov. Vprašanje je, če se hoče zavarovati narodu, ne pa butlegerjem, njih ustavno jim zajamčene pravice.

BOJ ZA PIVO SE NI ODLOČEN

Washington, D. C. 23. avgusta. Zakladniški urad ne bo izdal nikakih regulacij, tikajočih se izdelovanja piva v zdravniške svrhe, dokler se ne bo kongres zedinil glede Campbell-Willis protipivske predloge. Oblasti nečajo, da bi pivovarjarni mislili, da je sedaj dovoljeno izdelovati pivo v zdravniške svrhe, ker bi bili pozneje preveč razočarani, ko bi bila sprejeta predloga, ki bo prepovedovala pivo in vino v zdravniške svrhe. Mogoče je seveda, da bodo tozadene regulacije vendar izdane, če bo šel kongres na počitnice ne da bi sprejel protipivsko predlogo. Pivovarne same pa najbrže ne bodo sedle na limanice, ter prevladuje splošno naziranje, da bo predloga končno vendar sprejeta.

DRŽ. TAJNIK HUGHES JE POSLAL ZAKLJUČNA NAVODILA V BERLIN.

Berlin, Nemčija, 23. avgusta. — Konečna navodila, tikajoča se mirovne pogodbe med Združenimi državami in Nemčijo, je dočel od državnega tajnika Hughesa Norris Dresel, komisar Združenih držav v Berlinu in pogodba čaka sedaj le še podpisa nemške vlade. Pričakovati je, da bo dokument podpisan v teku naslednjih par dni na posebnem sestanku nemškega kabineta, katerega se bo vdeležil tudi predsednik Ebert.

Potni listi.

Pe največje odredbi belgrajške vlade dobé Jugoslovani potne liste same tedaj, ako prinesejo s seboj kako listino iz starega kraja, da je razvidno, od kod je doma. Take listine so: Stari potni list, delavska ali vojaška knjižica, kratni list in domovnica.

Navadne pismo ne zadostuje več.

Kdor tedaj nimá nobene take listine, pa želi ploviti v stari kraj, naj išče županstvu ene občine, v katero je pristojen, po domovnico, potem bo šele mogel dobiti jugoslovanski potni list.

Nikdo naj tedaj ne pride v New York v namenu, da bi potoval v stari kraj, ako nima kake goričnjanske listine.

Frank Sakser State Bank,
62 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	za pol leta	\$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

Doplet brez podpisa in osebnosti ne bo priobčujo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejeto bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

ZGODOVINA SE PONAVALJA

V svoji knjigi "Civilization in England" opisuje Buckle razmere, ki so prevladovala med francoski in ameriško revolucijo ter po zaključku teh dveh velikih revolucij.

Človeku, ki čita ta izvajanja, pride takoj na misel sedanja Rusija. Dobro bi bilo, da bi kdo poslal vsakemu članu ameriškega kongresa kopijo te knjige, kajti marsikateri bi se lahko dosti naučil iz nje.

Buckle je priznana avtoriteta na zgodovinskem polju ter pisec številnih zgodovinskih knjig.

Tako piše naprimer v zgorajnavedeni knjigi:

"Sedem let po tem velikem boju in njega uspešnem zaključku s osi Amerikanci tako v svojem lastnem kot v interesu celega sveta končno zagotovili svojo neodvisnost. Takrat pa je vstal drugi narod ter se obrnil proti svojim dotanjim vladarjem. Kot znano, je bilo gibanje v Franciji izvanredno naglo. Stare naprave ki so bile tako pokvarjene, da so bile nesposobne za vsako nadaljnjo uporabo, so hitro izginile. Ljudje, vsi razburjeni vsled stoletja trajajočega zatiranja, pa so se poslužili najbolj ostudnih okrutosti ter so omadeževali uro svoje zmagave z zločini, ki so delali nečast plemeniti stvari, za katero so se borili.

"Vse to, čeprav strašno, je pa kljub temu del naravnega razvoja.

"To je bila stara povest o tiranstvu, ki je vzbudilo osvetlo ter o osveto, ki je zaslepila ljudi, ki so se vsled tega vdali svojim strastem. Če bi se vsprlo danih okoliščin prepustilo Francijo sami sebi, bi se revolucija, kot vse druge revolucije, kmalo poglobila, in uveljavljena bi bila oblike vlade ki bi bila primerna tedanjemu položaju. Sedaj je seveda nemogoče reči, kakšna oblika vlade bi bila to. To pa je bilo vprašanje, ki ni brigalo nobene druge dežele. Lahko bi nastala oligarhija, despotična monarhija ali pa republika, in bila je le stvar Francije določiti to. Očividno pa ni bila naloga nobenega drugega naroda, da določi to obliko mesto nje. Čeprav so bili ti razmisliki povsem očividni in jasni, jih niso vpoštevali Juri III. in oni razredi, ki so takrat silili na površje. Dejstvo, da je vstal velik narod proti svojim zatiralcem, je vzbudilo vestne ljudi, ki so bili na visokim mestih. Iste zle strasti in iste grde besede, katere so bile par let poprej obrnjene proti Amerikancem, so sedaj obračali proti Francozom. Proti vsakemu pravilu zdrave politike je bil angleški poslanik odpoklican iz Francije, edinole le raditega, ker je ta dežela odpravila monarhijo ter stavila na njeno mesto republiko. To je bil prvi odločilni korak, ki je dovedel do javnega razdora in završen je bil ne raditega, ker je mogoče Francija škodovala Angliji, temveč le raditega, ker je Francija izpremenila obliko svoje vlade. Par mesecev pozneje so postavili Francozi, ki so s tem kopirali vzgled Angležev eno stoletje poprej, svojega kralja pred javni tribunal ter ga obsodili na smrt. Odsekali so mu glavo sredi njegovega nekdanjega glavnega mesta. Lahko priznamo, da je bilo to dejanje nepotrebno, da je bilo okrutno in nepolitično. Obenem pa je čividno, da so bili oni, ki so privolili v usmrčenje kralja, odgovorni edinole Bogu in svoji deželi in da bo vsako obvestilo iz inozemstva, ki bi nosilo pečat pretnje, vzbudilo duha Francije, združilo vse stranke v eno, ter dovedlo narod do tega, da prevzame na svojo odgovornost zločin, katerega bi se v drugačnem slučaju mogoče kesa, kateremu bi se pa sedaj ne mogel odpovedati, ne da bi se izpostavil s tem sramoti, da se je vložil diktatom zunaje sile.

"Kakor hitro je bila usoda kralja znana, je angleška vlada, ne da bi čakala na pojasnila in ne da bi zahtevala kaka jamstva glede bodočnosti, smatrala smrt Ludovika XVI. za žaljenje same sebe ter samolastno ukazala vsem francoskim podanikom, naj zapuste deželo. S tem pa je povzročila vojno, ki je trajala celih dvajset let, stala življenje milijonov, povzročila zmedo po celi Evropi ter bolj kot kaka druga činjenica vstavlja napredek civilizacije."

Tako pravi Tomaž Buckle v svoji knjigi, in zopet se vresničuje stari rek, da se zgodovina neprestano ponavlja. Takozvani civilizirani svet se je oziral na Amerikance pod Washingtonom in na francoske revolucionarje v onem času tako kot se ozira danes isti takozvani civilizirani svet na Ruse.

Buckle je pisal svojo knjigo pred približno sedemdesetimi leti, in če bi jo pisal danes, bi ga imenovali boljševika.

Dopisi

Pittsburgh, Pa.

Kakor drugod, tako tudi v tem mestu nekateri delajo po 3 ali 4 dni v tednu, nekateri imajo pa že daljša vacations ali počitnice ter čakamo, kdaj bodo nas poklicali na delo. Ali žalibog, mislim, da se ni treba vstrašiti take besede še za nedolgočas, kajti vse kaže se bolj tiho in mirno.

Poročati o takajšnjih "štaparjih" ne morem veliko, kajti pridemo malo skupaj, akoravno je nas veliko število. Kajpak, vpoštevati moramo današnje razmere. Dandanes ne more poklicati prijatelja svojega prijatelja: pojdi, pa ga bova uknila, ako ima slučajno sam en "kvoder" v žepu. Tisti, kateri imajo večjo svoto, pa že dobro veste, kaj pravijo; naprimer: nisi hotel delat, ko so bili dobri časi. Jaz pa pravim, da sam tisti človek zna, kaj in koliko si je mogel prihraniti, kateri ima družino; ali pa kakor stari pregovor veli: dosti otrok, pa ena sama sraja.

Omeniti moram tudi o naši združni prodajalni, katere se ni propadla, akoravno naši nasprotniki, ali pa z eno besedo rečeno, podrepaniki sami sebe izdajajo, kakor je izdal Judež Iskarjot Jezusa za trideset srebrnikov. Torej, dragi sobratje oziroma delničarji združne prodajalne, podpirajmo svoje podjetje, kajti le v slogi je moč. Ako bomo podpirali svojo združno prodajalno, je naš napredek zagotovljen.

Pozdravim vse Slovence širom Amerike, tebi "Glas Naroda" pa želim obilno napredka.

Večletni naročnik.

Balboa, Canal Zone, Panama.

V radovitni, vedno topli in zeleni Panami je izpeljan in izkopan čudoviti kanal iz Atlantskega oceana do Pacifika. Kanal sam na sebi bi ne bil tako čudovit, če bi ne bil tako na visokem, da voda oceanov ne more notri.

Culebra Cut (prezec) je nad sto

čevljev visok. Imajo umetno narajeno jezero iz bližnje reke, iz katere je napeljana voda v jezero (Gaton lake), iz jezera pa dobivajo vodo za kanal. Velike železnicе zatvornice pridružijo vodo na visokih in jo zopet spuščajo v druge, nižje zatvornice, kadar imajo parnik v kanalu. Do 30 čevljev spustijo vodo v zatvornico ali pa zopet vzdignejo vodo za toliko, kadar gre parnik navzgor. Parniki, kadar spuščajo vodo v zatvornice ali pa dvigajo vodo v zatvornice, stojé in čakajo, da se napolnijo prostori med zatvornicami in potem vzdignejo s parnikom vred navzgor.

Pri zatvornicah je kanal ves cementiran in lepo okrašen z električnimi lučicami. Celo obratovanje vodi močan električni tok.

Ljudje te ljudovlade so majhne rasti, govore mešan španjolski jezik in so bolj leni. Zemlja je plodna. Razno tropično sadje raste divje po gozdih, kakor pomaranče, banane, dateljni, mangle in druge vrste sadje toplih krajev. Raznih vrst ptic kakor papig je vse polno. Glavno mesto je Panama Ciudad (City). Ulice so jako ozke. Na oknih in vratih ni šip. Mnoge hiše spl nimajo vrat. Nekateri imajo na vratih in oknih žične mreže, tako da ne morejo komarji v notranjost sob.

Dekleta se poročajo v zelo zgodnji mladosti ter se večkrat vidi, da je hčerka kakšnih pet let stara skoraj tako velika kot njena mlada mamica.

Amerikanci imajo dobra dela tukaj in se dobro počutijo. Ljudjem drugih narodnosti pa plačajo komaj za življenje. Koder so Amerikanci naseljeni, imajo izvrstna gledališča, kopališča in druga zabavišča.

S slovensko-bratskim pozdravom

Joseph Lenie,

Box 15,

Corozal, C. Z.,

Panama.

Iz Slovenije.

Umrli so v Ljubljani:

Karel Mayer, 51 let star pomorski kapitan, ki je služboval v vojni mornarici v Pulju in Trstu ter se vdeležil vojne proti Italiji leta 1866. Pekojnik, sin češkega očeta, si je izbral Ljubljano za penzijsko garnizijo ter bival tu celih 18 let. Bil je tudi pisatelj matematičnega astronom ter pisal več strokovnih knjig, ki so v knjižnicah raznih zvezdarn. V Ljubljani je rad občeval s kanonikom Sušni. Utonil je 24. julija delavec Zadržane opekarne v Kosezah, 28-letni David Šolar, rodom iz Kropce. Ob 3. popoldne je šel k bližnjemu bajeju, ki je 5 metrov globok in 40 metrov dolg in širok in se je hotel kopati kljub temu, da je nevede plaval in da je kopanje tam strogo zabranjeno. Delavec Fran Pezdri in trgovski vajenec Viljem Papež sta na lastne oči videla, kako se je potapjal, a mu nista mogla pomagati. Šele ob 6. zvečer je delavec Luznar zamogel utopljene izvlči na suho. Na ličje mesta došli policijski zdravnik dr. Lesjak je konstatiral smrt.

Solčna kap.

Vročina, ki je zadnje dneve dosegla višek, deluje tudi na zdravje. Pojavljajo se slučajni takozvani solčni kapi. Dne 25. julija okoli 19. ure je šel po Gasliški cesti v Spodnji Šiški skladiščnik vojaške delavnice vpokojeni kovač državne železnice France Žlebnik, rojen leta 1863. v Žlebah pri Medvodah. Nenadoma je padel na cesto in takoj obležal na mestu mrt. Realec Franc Prelec in neki železničar, ki sta prva zapazila tragični slučaj smrti, sta Žlebnika za trenutek spravila na kraj ceste in slučaj naznanila stražniku. Na kraj nesreče došli policijski zdravnik dr. Lesjak je ugotovil slučaj kapi na možganih. Kap je povzročila vladajoča vročina.

Umrli je v Metliki

grško-katoliški župnik in konzistorialni svetnik Ilija Hranilović. Njegova vdovina je ena najuglednejših celega Žumberka. Študiral je v Novem mestu in v Zagrebu. Skoro celo dobo svojega duhovskega življenja je prebil kot župnik v Kaštu poleg Radovice nad Metliko. Življal je velik ugled kot vzoren in delaven duhovnik. Na njegovo prizadevanje se je sez-

dala v Metliki grško-katoliška cerkev sv. Cirila in Metoda. Španska bolezen mu je zapustila jetiko kot kal smrti, katero so se pospešile velike dušne bridkosti, ki so ga obiskavale v zadnjem času. Njegov najstarejši sin Nikica se je vrnil par dni pred očetovo smrtjo iz Prage kot promoviran doktor medicine. Njegovi oskrbi je zapustil mlajše otroke.

Umrli je

dne 26. julija v Graden Slovenka gospa Apolonija Hopfer, rojena Polajnar, doma iz Stare Loke, stara 41 let. Zapustila je moža in enega sinka.

Troje samomorov v Mariboru.

V Mariboru so se 28. julija pojavili kar trije slučajni samomorovi. Kočijaš tvrdke Mayer Jakob Pešak se je obesil v podstrežju v Veitinski ulici. Vzrok samomoru je neznan. — V Pobrežju se je obesil na kuhinjska vrata posestnik 62letni Simon Bedenik. Ločen od svoje žene, je živel v konkubinatu z neko žensko. Ta mu je te dni vzela hranilno knjižico in dvignila iz hranilnice 25.000 kron. To je starca tako raztogotilo in užalo, da je vzel vrh in se obesil. — Delavka pri tvrdki Tiessmann, Matilda Mandel, se je skušala z modro galico zastropiti. Rešili so jo še pravočasno, nakar so jo odpeljali v bolnišnico.

Nesreča pri telovadbi.

"Orel" je v nedeljo 24. julija priredil izlet in telovadbo v Borovnicah. Med telovadbo si je zlomil desno roko orel Anton Tomšič, 26letni krojaški pomočnik iz Verda pri Vrhniki. Prepeljali so ga v Ljubljano. Potoma ga je spremljala orlovsko godba.

Beg iz bolnice.

Neki Janez Koren, ki je bil predan iz prisilne delavnice v javno bolnišnico v Ljubljani, da si zdravi nogo, je od tam pobegnil. Vzel je nekemu civilno obleko.

Tatvine.

V skladišču veletrgovine z manufakturnim blagom A. Derenda na Emonski cesti v Ljubljani so bile v zadnjem času izvršene večkratne tatvine manufakturnega blaga. Doselej cenijo škodo na 6000

Peter Zgaga

Največji čudež v naravoslovju je, da daje rdeča Krava belo mleko in rmeno maslo.

Osel pravi "J-a", diplomat pa ponavadi še tega ne reče. In ravno vsled tega zatrjujejo diplomate, da so nekaj drugega kot drugi ljudje.

Gompers pravi, da sta na svetu samo dva razreda: delavci in delodajalci.

Na delavske voditelje je možak najbrže pozabil.

Jaz imam vedno novo snov — je rekel pesnik ter si nalil nove tinte v steklenico.

Zadnja "Edinost" piše: — To dni nas je obiskal navdušen sotrudnik in rojak slovenski farinar (?) Mr. M. ter nas presenetil z bušljem krasnih in sočnatih hrusk, kakoršnih še nismo videli. Tako se pokaže dejansko ljubezen.

Ko jaz pridem v Chicago, bom izkazal patru Skazi svojo dejansko ljubezen, z bušljem fig.

Prijatelj ima ženo na počitnicah, midva imava pa prijateljice v njegovem stanovanju. Vse bi še bilo, če bi človek ne živel v takem božjem strahu, da ni ne bil nenadoma deležen blagoslova v obliki slabše zakonske polovice.

— Pisati mi bo treba — mi je rekel prijatelj — ženske so vseh muh polne in imajo daljši nos kot sem ga jaz imel tiste dni po poroki.

Sedla sva torej k mizi ter z združenimi močmi napisala pismo, ki bo gotovo zavzemalo važno mesto v slovenski literaturi.

Pismo se glasi:

Draga moja, nad vse ljubljena:

Vem, da se ti prav dobro godi na kmetin, in vsled tega te ne maram siliti, da bi se prekmalo vrnila. Ko se odločiš, ne šini v hišo kot strela iz jasnega neba, ampak sporoči mi prej, da bom na ta najslajši trenutek v mojem življenju zadostno pripravljen. Nepričakovano veselje namreč škoduje človeku in večkrat so se vsled tega že pojavili napadi emocije ali celo mrtvouda. Edina žalostna vest, ki ti jo moram poročiti, je ta, da je naša mačka erknila. Rečica je postala žrtev nepravice.

Meni je silno dolgčas, toda mislim, da to ni nič nevarnega in vsled tega ti ni potreba, takoj pri domov. Mislim, da si sprejela tistih pet dolarjev, katere sem ti poslal meseca julija, in če ti je slučajno kaj ostalo od njih, mi nemudoma pošlji, kajti v New Yorku so prišli na sled velikanski kapitalistični zaroti, ki je podražila vse življenske potrebščine za najmanj petdeset procentov. Stanovanje sem že enkrat pomedel in je še precej čisto. Nekaj posode sem moral kupiti, ker se na vseh krožnikih pozna jačnata jed. Jaje sem namreč že toliko stala, da zardim, če vidim kako špring-žiken. Kot že rečeno, ne hodi takoj domov, kajti tvoj nenaden prihod bi bil prevelik udarec za moje živce. — Tvoj vedno, tvoj edino tebe ljubeci soprog.

Pismo ni imelo zaželjenega uspeha. Naslednjega dne je bila žena že v New Yorku.

kron. Aretirana sta bila dva službenca, ki sta tatvino deloma priznala. Branjevki Mariji Suhadolnik v Gradišču št. 3 je bilo iz prodajalne predala 1600 K denarja ukradenega. Tatvine sumljiv je neki mlad "koporni sluga".

Aretiran cigan.

V Lattermanovem drevoredu v Ljubljani je bil aretiran cigan

Jugoslavanska

Katol. Jednota

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni uredniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 A. 1524 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS PALANT, Box 154, Pearl Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BRZECH, Ely, Minn.
Blagajnik nesplošnih stvari: JOHN MOVERN, 224 E. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni uredniki:
Dr. JOE V. GRAHNE, 545 E. Ohio St., N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadomestni uredniki:
MAX KIRŽIŠNIK, Box 572, Rock Springs, Wyo.
MOHOR MLADIĆ, 2008 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
FRANK ŠKRABEC, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Poročni uredniki:
LEONARD SLARODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, Box 178, Black Diamond, Wash.
FRANK ZOBICE, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zbirateljski uredniki:
VALENTIN PIRO, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENO, 534 — 5rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 434 E. Moss Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELAEC, 708 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "GLAS NARODA".

Vse stvari, tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne polnilne naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika poročnega odbora. Prodaje za sprejem novih članov in boljšanja splošnega naj se pošiljajo na vrhovnega nadzornika.

Jugoslavanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na obolen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se sgladi tajniku bližnjega društva J. S. E. J. za usancovitev; novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Novo črtno se lahko vstanovi v 8. Mani ali članom.

Frane Hudorovič, pohabljenec, ki strela udarila v veliko barako za vojaški skladiščem na Kodeljevem ob dolajski železnici. Strela je udarila v dimnik. Stanovalec je takoj začel nositi svojo opravo ven, toda strela ni povzročila nobene škode. V mestu je ploha poplavila vse ulice. Elementarne škode ni bilo nikjer.

Aretacija komunistov.

Policijsko ravnanje je izdalo uradni komuniké o aretaciji dveh komunistov, oziroma komunističnih agitatorjev v Ljubljani. V deželi bolnišnici je bil že daljša časa neki Galović, buje akademik. Pred približno 14 dnevi se je v samonimnem namenu obstrčil v Mestnem logu. Sedaj so prišli na sled, da je Galović izvršil prvi atentat na ministra Draskovića. Odpeljali so ga v Beograd. Galović je bil veriznik in je imel stike tudi z nekim poznanim ljubljanskim "dangijem", ki je močno razsiral denar po ljubljanskih gostilnah in kavarnah.

Nesreča pri delu.

Med zidarskim delom je v Gradišču št. 7 padel z odra 56letni zidar Stavnice družbe Josip Petek. Padel je 10 m globoko. Vsled padea je dobil težke poškodbe na glavi in v notranjosti.

Socialna slika brezposelnosti.

Marija Gril je mlado, 24letno dekle, brezposelna služkinja. Dne 28. julija zjutraj jo je prijel služboječi stražnik, ko je spala v nekem kozoleu Zgornje Šiške. Ubo go dekle je hodilo bolno in lačno okrog. Na policijski se ugotovili, da je težko bolna na grizi. Odšla je v bolnišnico. — Druga slika! Leta 1858. v Ljubljani rojena Marija Babnik je znana "šlogerica kart". Dne 28. julija ob 8. zvečer jo je stražnik v Spodnji Šiški na Gasliški cesti našel popolnoma pijano. Babnikova je znana beračica in tajna prostitutka.

Smrtna kosa.

Pred Škofijo št. 20 v Ljubljani je umrl posestnik Ivan Škofič, star 86 let.

Rodbini Petek na Sv. Petra cesti št. 20 v Ljubljani je umrla 8-letna hčerka Anica.

V Spod. Šiški pri Ljubljani je umrl železničar Franjo Žlebnik.

Slovenske novice.

Cleveland, Ohio.

Sledeči slovenski pari so dobili dne 22. avgusta poročna dovoljenja: Lawrence Avbén, star 28 let, 15406 Calcutta Ave., in Michaela Maslo, 20 let; John Fenda, 36 let, 1225 E. 168. St., in Angela Staré, 25 let; Martin Škofaj, 28 let, 10004 Prince Ave., in Christine Heritan, 19 let; Joseph Ivančič, 31 let, 789 Alhambra Road, in Rose Sereely, 18 let. Bilo srečno!

Chicago, Ill.

Na oklicih sta Fr. Žonta, slov. električni tehnik in lastnik Fidelity Electric Co., in Miss I. Volker.

Oteen, N. C.

V zdravilišču U. S. P. H. S. Hospital Co. je dne 19. avgusta zjutraj nenadoma umrl rojak Jožef Kraner. Pokojni si je v vojni kot vojak Unele Sama nakopal bolezen, ki ga je spravila v prezgodnji grob. Na državne stroške se je zdravil v raznih zdraviliščih in vlada bi mu tudi plačala pot v stari kraj in nazaj; obiskati je hotel še svojo mater. Izposloval si je že potni list, toda prehitela ga je smrt. Naj v miru počiva!

Nevihita in ploha.

Dne 27. julija okoli treh popoldne je nastala v ljubljanski okolici nevihta s ploho. Deževalo je prilično eno uro. Med nevihto je

Oče in hči.

Spisal Guy de Maupassant.

Polagoma so se zbirali gostje. Ali nimate tudi vi malec k obedu v veliki jedilni dvorani hotela in se usedali na svoje prostore. Natakariji so začeli streči, prav počasi, da bi jim za zamudne ne bilo treba hoditi še po novih gorkih skled; in stari kopalnišni gostje, ki so že dalje časa bivali tu, so vsakokrat, kadar so se odprla vrata, radovedno dvignili pogled, upaje, da zagledajo kak nov obraz.

Saj to je, kakor znano, s čimer se človek v kopalnišču najbolj raztrese. Veseli se skupnih obedov, ker moreš tedaj opazovati novodolce in ugibati, kdo so, kaj počno, kaj mislijo. In nehoté želiš, da bi se seznanil s prijetnimi ljudmi ali pa doživel morda kako ljubezen... V tem temnem življenju, komelec ob komelec, so človeku njegovi nepoznani sosede največje važnosti. Radovednost je zbuječa, simpatija je pripravljena objeti bližnika, želja po družbi hoče zadostiti.

Čakali smo torej ta večer kakor vedno z upanjem in radovednostjo na prihod novih gostov.

Prišla sta samo dva... čudna človeka... očito oče in hči. Meni so prvi pogled prišli na mar figure Edgara Poe; močan čar je izhajal od njiju, čar, kakor obdaja otroke nesreče; čutil sem: bila sta žrtvi zle usode.

Mož je bil zelo velik in suh, nekoliko vpojen, in njegovi lasje so se zdeli prebeli za njegovo mladostno obličje; v njegovi postavi, celi njegovi osebi je ležala stroga resnost, kakor označa jako pogosto vnetega protestanta. Hči je utegnila imeti štiri ali petindvajset let, bila je majhna, takisto zelo suha in zelo blede ter je izgledala izmučena, trudna in žalostna. Nalotili včasih na ljudi njene vrste, ki se zdé preslabotni za zahtevke in potrebe življenja, preslabotni, da bi se premikali, hodili, da bi delali to, kar delamo mi sleherni dan. Bila je pri tem prozorne lepote kakor prikazni in jedla je izredno počasi, kakor da ji je skoro nemogoče premikati rok.

Brez dvoma je uporabljala kopalni. Sedela sta na drugi strani mize meni ravno nasproti, in opazil sem takoj, da je imel oče čudno živčno hibo.

Vsakokrat, kadar je hotel prijeli kako stvar, je njegova roka opislala blazno presekano črto, nekakšen blazno hiter cikeak, predno se je mogel dotakniti zadejneg. Po nekoliko trenutkih me je ta pogled tako utrudil, da sem se obrnil proč, da bi mi več ne bilo treba videti teh gibljencev.

Tudi se mi je zdelo čudno, zakaj deklica pri jedi ni slekla rokavic.

Po obedu sem napravil izprehod pa parku zdravilišnega doma. Bilo je jako vroče tega večera. Šetal sem gor in dol po senčnatih drevoredih in slišal od daleč kopalniško godbo, ki mi je pošiljala svoje prve zvoke.

Tedaj sta mi počasnih korakov prihajala naproti oče in hči. Pozdravil sem ju, kakor človek na letoviščni pač pozdravlja ljudi, s katerimi stanuje v istem hotelu. Mož je vstavil svoj korak in me je vprašal:

"Oprostite, gospod, ali bi nama morda mogli povedati kakšen kratek, če mogoče lahek in prijeten izprehod?"

Ponudil sem se jima, da ju popeljem v dožnino, po kateri teče rečica, v ozko, slikovito sotesko med skalovitima, z grmovjem porastlima obronoma.

Bila sta zadovoljna, in odpravili smo se tjakaj. Pogovor se je sukal svedo okoli zdravilne moči kopeli in vroleev.

"Ah", je rekel mož čez nekaj časa, "moja hči trpi na čudni bolezn, katere izvora še niso našli in katera se izraža v povsem nepojmljivih živčnih popadkih. Enkrat mislijo zdravniki, da je srčna bolezen, potem imajo dete za bolno na jetrih, potem zopet menijo, da tiči zlo v hrbtnem mozgu. Tačas pripisujejo žledcu, velikemu regulatorju telesa, to Protejevo zlo s tisočimi napadi in pojavi ter so naju poslali semkaj. Jaz pa mislim vedno, živi so vsega krivi. Vsekakor je to jako žalostno."

Spomnil sem se hudega drgetanja njegove roke in vprašal sem ga:

"Ali je bolzen morda posledica..."

"Ali je bolzen morda posledica..."

"Ali je bolzen morda posledica..."

"Ali je bolzen morda posledica..."

Velika zračna katastrofa.

Angleške mornariške oblasti preiskujejo, kdo je zakrivil katastrofo zrakoplova ZR-2. — Dosedanje preiskave so dognale, da je nesrečo pripisovati nepravilni konstrukciji. — Mnogo oseb mrtvih.

Kakor smo že včeraj na kratko poročali, je izgubilo pri strašni katastrofi, ki je zadela zrakoplov ZR-2 43 oseb svoje življenje. Med katerimi je bilo 16 Amerikancev. Danes podajemo o tej usodni katastrofi obširnejše poročilo, temelječe na oficijelnih izjavah angleškega mornariškega ministrstva ter na izpovedih očividcev.

Angleško mornariško ministrstvo je uvelo obširno preiskavo, da dožene pravi vzrok te nesreče. Dozdaj je jasno sledeče: — Konstrukterji tega zračnega velikanu so, mesto da bi sledili vzgledu Nemcev pri konstrukciji njih zepelink, zgradili težji zrakoplov, čegar ogrodje ni nikakor odgovarjalo proporcionalni dvigalni teži plina.

Očividci izjavljajo, da so pričeli propelerji delovati z neznansko bržino, ko se je pričela sredina zrakoplova lomiti. To znači, da je dal poveljnik Wann povelje za največjo bržino, čim je opazil, da proti zrakoplovu katastrofa. Hotel je namreč, da pride zrakoplov ven iznad mesta Hull, da s tem prepreči še večjo nesrečo.

Tisoče in tisoče ljudi je gledalo velikanski zrakoplov, ki je majestetično plul nad mestom Hull, obvevan od solnčnih žarkov. M. J. Hill, neki mečan, ki je bil priča katastrofe, je izjavil časnikijskim poročevalcem sledeče:

— Zrakoplov je plul ravno nad središčem mesta, ko sem opazil, kako je izbruhnil iz zadnjega dela zrakoplova oblak dima. — Mislim, da je bil ta dim izpuščen namenoma, toda v skorajšnjo svojo grozo sem opazil, da se je zrakoplov takoj nato preklal na dvoje. Istočasno je zadonela tudi strašna detonacija in zračni pritisk je vrgel stotine pasantov po tleh. Razbitih je bilo tudi na stotine izloženih oken. Prestrašeno ljudstvo je pričelo bežati, da razide zavetje po hišah in kletih, kajti vsakdo je pričakoval, da bo zrakoplov padel v sredini mesta na zemljo.

Kakor po nekem žudežu je tedaj zrakoplov zavil v smeri proti reki, kakor je kot ogromna goreča masa padel v reko.

Zrakoplov je bil izdelan v Angliji po izrecnem naročilu Združenih držav. Kupna cena zrakoplova je bila 2 milijona dolarjev, od katere vsote so Združene države že plačale 75 odstotkov.

Zrakoplov ZR-2 je v tork popoldne že skoro dokončal svojo poizkusno vožnjo, ko se je dogodila nesreča.

Zrakoplov je bil opremljen s šestimi motorji, katerih vsak je imel 350 konjskih sil. Maksimalna brzina tega zrakoplova je znašala 75 milj na uro. S hitrico 50 milj na uro je znašal radij križarjenja tega zrakoplova 9000 milj.

Zrakoplov ZR-2 je bil največji svoje vrste na svetu. Bil je 695 čevljev dolg ter je meril 85 čevljev v premeru.

Dasi je bil zrakoplov namenjen v vojaške svrhe, vendar je bil zgrajen tako, da bi se ga lahko vsak čas preuredilo za prevažanje petnikov. Nosil bi lahko 45 ton prtljage in 65 potnikov.

Goriško pismo.

BONOMI 2. ITALJANE V JUGOSLAVIJI. — KEVAVI BOJI MED FAŠISTI IN KOMUNISTI. — VSE TISTE, PRI KATERIH SO NAŠLI IZKAZNICE KOMUNISTIČNE STRANKE, SO UBIILI.

Miren, pri Gorici, 27. jalijs 1921.

Novi italjanski ministrski predsednik Bonomi je imel dne 18. julija, ko je predstavil svoje ministrstvo, v italjanski zbornici daljši govor. Zanimiv in karakterističen je zlasti odstavek, v katerem italjanski premier zagotavlja svoje varstvo onim maloštevilnim Italjanom, ki so prišli na dalmatinski obali pod Jugoslavijo.

Bonomi je izjavil: "Rapalska pogodba se mora izvršiti z največjo vtrajnostjo! Ščititi se morajo pri tem italjanski čustva in pokazati se mora največja lojalnost v spoštovanju koristi in čustev druge pogodbenice stranke. Vlada namerava izvršiti ti dve dolžnosti, ki sta neodložljivi in na to iskrenost svojih namenov se namerava sklicevati v svojo izdatno zaščito italjanskih elementov, ki predstavljajo na drugi obali Jadrana zaklad omike in kulture, iz katerega morejo vsi, brez razlike plemen, črpati v obče dobro."

Ako se italjanska vlada pred vsem svetom tako odločno poteguje za svoje sorojake, ki v znatnem številu bivajo v drugi to, v strašnem krču groze odprta ter padel trd in mrtve po tleh.

On je bil odprl raket, pohablil svoje dete in potem hitro odšel, ker sledov svojega ropa itak ni mogel zabrisati. Postavil ni bil niti krste nazaj na njeno mesto, ker je vedel, kako zelo sem mu zapal in da je bil varen pred vsakim sumom.

Vidite, gospod, da sva jako nesrečna človeka."

Umotnil je. Prišla je bila noč in v temo zavila samotno žalostno dolino. In skrivnostno strah me je obšel, da sem bil sam tu s tema čudnima bitjema: pri tej ženski, ki je vstala iz groba, pri tem starem z grozno kretajno.

Nisem vedel ničesar reči. Samo zamrmral sem: "Kakšen strašen doživljaj!" In čez hip sem dostavil: "Zdi se mi, da postaja hladno. Ali se vrne?"

In šli smo nazaj v hotel.

deset Komunistov. En fašist je bil ubit. Fašisti so nato ustavili avtomobile in začeli odgovarjati na streljanje. Razvila se je prava bitka. Ker je bilo fašistov nad 50, so se komunisti morali umakniti. Fašisti so jih zasledovali in skoro vse pokoli. Vse ujetnike so ubili brez usmiljenja. Preiskovali so tudi kmetijske hiše. Vse tiste, pri kateri so našli izkaznice komunistične stranke, so tudi ubili. Vsega skupaj je bilo ubitih 13 komunistov in 1 fašist. Poleg tega so zažgali fašisti tudi okrog 17 hiš."

Ali ste že slišali kaj podobnega? Neoboroženo ujetnike, ki se ne morejo braniti, se brez nardona pobije, ljudi, ki pripadajo k drugi politični stranki, se brez drugega vzroka in brez vsake sodbe postreli kakor zajce! In ljudje s takimi manirami naj razširjajo kulturo? Gospod Bonomi je res — humorist!

Nesreča z granato.

Iz Zaplane poročajo: V soboto 30. julija so iztaknili trije otroci, sedem- in petletni sinček Janeza Tavčarja in šestletna hčerka Tezeje Križaj, ročno granato ter se žnjo igrali. Granata je eksplodirala, in razmesarila vse tri. — Tukaj so bivali Italjani v času zasedbe. Menda so nam nalašč pustili te smrtonosne igrače, da bi jih v boljsem spominu ohranili.

TINO PATTIERA

V današnjih dneh, ko se mnogo govori, kdo bo kot pevec naslednik slavnega Carusa, bo vsakega zanimalo, da pride k nam te jese ni mlad Dalmatince, tenorist, Tino Pattiera, ki je osvojil srca vseh narodov Srednje Evrope.

Gospod Pattiera je bil rojen v Caveatu poleg Dubrovnika leta 1891, kjer je obiskoval nižje šole, pozneje je pa študiral pravo ter se v tem znanju odlikoval. Ker je imel krasen naraven glas, se je učil tudi petja ter je večkrat pel v družbi svojih prijateljev. Vsakdanje delo mu je pa jemalo največji del prostega časa.

Kljub temu pa usoda ni določila Pattiera, da bi bil odvetnik. Usoda ni mogla dopustiti, da bi ta visok, krasen mladenič sedel v prašnem uradu. Hotela je, da zavzame svoje mesto med izvanrednimi in slavnimi. Tako je ta pojoči odvetnik dosegel leta 1916, krasen uspeh v operi. Uloge, katere sta komponirala Verdi in Puccini, so postale vsled njegovega petja še slavnjeje. Krasno je pel ulogo Don Joséja v Carmen, Canio v Pagliacci nenadkrjljivo.

V privatnem življenju je Pattiera pravi gospod, idealni junak dneva. Poročen je z neko grofico, ima krasno posestvo, živi v nekem gradu ter je priljubljen pri svojih pojakihi. Pri zadnjem nastopu v "Boheme" so navdušeni poslušalci vdrli na oder ter ga odnesli na svojih plečih.

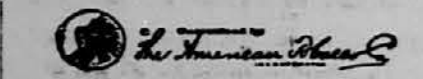
Kmalu zatem se je ime tega lepega mladega tenorista slišalo tudi v Ameriki, in vsled tega bo Pattiera v tej sezoni med nami, ker ga je aranžirala Chicago Opera Association. Pattiera bo prvičkrat pel v Chicagu meseca novembra, potem bo pa prišel s to družbo v New York.

ADVERTISEMENTS.

Cigarette

It's Toasted

Prva ljubezen Napoleona.

Čprav je število žensk v življenju Napoleona precej veliko, vendar igrala ljubezen nebene velike vloge v njegovem zemeljskem potovanju. Velika politična pustolovstva, s katerimi se je pečal, so puščala malo časa za pustolovstva srca. Njegova ljubezen je bilo delo. Kljub temu pa ga je navdajalo globlje čustvo do par žensk, kot je bila naprimer Josipina, Marija Lujza ali grofica Valevska, in celo svojo karijero je stal ta strastni ženji v stiku s to ali ono žensko.

Le malo pa se je vedelo dosedaj za prvo ljubezen Napoleona, ki predstavlja mišno idilo iz časa, ko je bil še navaden mlad poročnik. V svoji prvi garniziji, namreč v Valence, je zahajal k neki gospe du Colombier in ta dama je imela hčerko, po imenu Karolino, kateri je naklonil plahi ter v romantičnem svetu Rousseaujevih romanov živeči mladi poročnik svoje prvo nagujenje. V posesti mesta Valence se nahaja slika te prve ljubezni mladega Korzičana. Temne oči, polni, temni lasje, prozorna koža — vse to daje na sliki njenezan obrazu izraz mišnosti in dobrote. V žalostnih dneh na otoku St. Helene (zapadno od Južne Afrike), ko je razmišljal padli cesar o svoji veseli in nedolžni mladostni dobi, je pripovedoval svojim zaupnikom naslednje:

— Dovolila sva si male sestanke. Spominjam se prav posebno nekega sestanka poleti ob jutranji zori. Človek bi komaj vrjel: Vsa najina sreča je obstajala v tem, da sva skupaj zobala črešnje. —

Mož ki je bil par let pozneje gospodar cele Francije, je našel svojo srečo v tem, da je potiskal svoji prvi ljubezni črešnje med rdeče ustnice. Usoda je oba kaj hitro ločila. Karolina se je poročila z nekim tovaršem svojega prvega ljubima, poznejšim kapi-

tanom Bresieux, in ko jo je Napoleon po petih letih, ob priliki svojega drugega bivanja v Valence, zopet videl, je njegovo nagujenje že izpuhtelo.

Prva mladostna ljubezen pa je Karolini precej koristila. Napoleon namreč ni pozabil nanjo. Imenoval je Karolino za dvorno damo svoje matere in njenega so-protuga je imenoval glavnim upraviteljem gozdov ter ga leta 1810 celo dvignil v baronski stan. Ko ga je leta 1804 prosila za neko ugodnost za svojega brata, ji je odgovoril iz taborišča v Boulogne: — Vedno sem se rad spominjal vas in vaši gospe matere. Iz vaše- ga pisma razvidim, da stanujete v bližini Lyons in moram vam očitati, da me niste obiskali, ko sem se mudil tam, kajti večno me bo zelo veselilo videti vas zopet enkrat. Poslužil se bom prve prilike, da koristim vašemu bratu. —

Ko se je osemnajst mesecev pozneje podal h kronanju v Italijo, ga je vodila pot preko Lyonsa, ni Karolina zamudila prilike ter ga obiskala. Kako razočaranje za Napoleona! Iz mišne deklice je postala v teku enega četrstoletja stara, uvenela ženska.

Padel v vodnjak.

Ključavničar Ivan Sajna, 48 let star, stanujoč v Jenkovi ulici v Vodmatu, je padel v 25 m globok vodnjak. Bil je težko poškodovan. Odpeljali so ga v bolnišnico.

ADVERTISEMENTS.

Pozor žejnim!

Prejeli smo domovinski NON ALKCHOLIC EXTRACT za vino. 1 funt naredi 50 galon vina. 1 funt stane — \$3.00. Imamo domače trave. Pišite po cenik. "DALMATIA" 24 — 10th St., West New York, N. J.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je naj-starejši slovenski zdravnik specializirani v Pittsburghu, ki ima 24-letno prakso v zdravstvu vseh možnih bolezni. Vsestransko kr- vavitelj 304, ki je je samostojni dr. prof. Frick. Če imate mogoče ali morda- ke vo velen, v grlu, izpadanje las, solenine v krvi, pridite in izločite vam bom kri. Ne čakajte, kaj ta bo- san naša.

Vas mogoče bolezi zdravim po o- stranju. Zato, kar hitro opazite da vam prave bole, jas nam- ta, tvevate pridite in jaz vam ga bom soproj povam.

Eyrosol ali vodno kilo zdravim v 24 urah in steer bies operacije. Bolezni nehrvja, ki povzročajo bo- lečine v križi in hrbitu in vseh tedi- ri puščanju voda. zdravim s godo- vno.

Revmatizem, trganje, bolečine o- tetine, artritisa, kurtile in druge ko- ste bozmi, ki nastajajo vled nečis- tice krvi, zdravim v kratkem času in ni nobene bole- ti.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tol- mače, da vas razumejo. Jas znam že iz starega kraja, zato vas lahko zdravim, ker vas razumem slovensko. Uradne ure: ob delavskih od 8. do 6. Ob nedeljah od 8. do 8.

PRISRČEN smeh je naj-
boljše zdravilo sveta.

Če ste otožni, zamišljeni — se prav na široko zasmajte — pa boste takoj ozdravlje- li.

Knjiga Peter Zgaga vam povzroči smeh, kadarkoli pogledate vanjo.

Ena knjižica za 50 centov vam bo trajala za vedno.

Izrežite ta kupon prilepite poddeset centov v znamkah ter ga pošljite:

Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York.

Cenjeni: Za priloženih petdeset centov v znamkah mi pošljite knjigo "Peter Zgaga."

Ime

Naslov

Država

SKRIVNOST ORCIVALA.

DETEKTIVSKI ROMAN.

Francoski spisatelj Emile Gaboriau. — Za G. N. priredil G. P.

73

(Nadaljevanje.)

Zdelo se ji je kot da jo je zalotil vihar, ki jo meče naokrog, ne da bi ji pustil trenutek za razmišljanje ali dejanje. Vpraševala se je, če ni mogoče, da je kakšna strašna more in če se ne bo mogoče zdaj, pa zdaj zbudila v svoji dekliški sobi v Orcivalu. Ali je bila v resnici ona, ki se je nahajala v tej tuji hiši, mrtva za vsakega, z ovelinimi spomini, prisiljena živeti v izmišljenim imenom, brez družine in prijateljev, brez človeka na svetu, ki bi ji pomagal v njeni neboljnosti, izročena na milost beguncu kot je bila ona sama, ki pe lahko že jutri raztrgal vezi kaprice, ki so ga danes se vezale z njo? Ali je res ona sama, ki bo kmalu postala mati in ki bo morala zardeti vspricho materinstva, ki je največji ponos čistih mladih žena. Na tiso spominov iz preteklega življenja ji je sililo v glavo ter na krut način oživilo njen obup. Sree ji je burno utripalo, ko je mislila na stare prijatelje, na mater, sestro ter na čista veselja domačega ognjišča.

Ko je sedela tako, napol naslonjena na divan v knjižnici, je ihtela. Obžalovala je svoje življenje, je bilo zlomljeno tako zgodaj, svojo izgubljeno mladost, svojo izginolo upanja, spoštovanje sveta in respekt do same sebe, katerega ni mogla nikdar več dobiti nazaj.

Naenkrat pa so se vrata nabitro odprla.

Lavrenčija je mislila, da se je vrnil Hektor in hitro je vstala ter potegnila z robcem preko oči, da skrije svoje solze.

Neki človek, katerega ni poznala, je stal na pragu ter se spoštljivo priklonil. Bala se je, kajti Tremorel ji je v teku zadnjih dveh dni večkrat rekel: — Zasludujejo naju. Dajva se dobro skriti. — Čeprav se ji je zdelo, da se njej ni treba ničesar bati, se je vendar tresla, ne da bi vedela zakaj.

— Kdo ste vi? — je vprašala ošabno. — Kdo vas je spustil sem noter? Kaj hočete?

Gospod Lekok ni ničesar prepustil slučaju ali inspiraciji. Videl je vse vnaprej ter uredil zadeve v resničnem življenju kot bi jih na odru. Pričakoval je to naravno ogorčenje in ta vprašanja ter bil pripravljen nanje. Edini odgovor je obstajal v tem, da je stopil na stran ter spustil naprej gospoda Planta.

Lavrenčija je bila tako presenečena, ko je spoznala svojega starega prijatelja, da je le malo manjkalo, da ni padla na tla.

— Vi, — je zajecala, — vi?

Stari mirovni sodnik je bil mogoče še bolj ginjen kot Lavrenčija sama. Ali je bila ta ženska pred njim v resnici njegova Lavrenčija? Zlost je opravila svoje delo tako dobro, da je bila videti stara.

— Zakaj ste me iskali? — je pričela. — Zakaj ta nadaljna bolest? Ah, povedala sem Hektorju, da ne bodo vrjeli v pismo, katero sem pisala. Najti je nesreče, za katere je smrt edino pribežališče.

Gospod Planta je hotel odgovoriti, a Lekok ga je prehitel.

— Mi ne iščemo vas, madama, — je rekel, — temveč gospoda de Tremorel.

— Hektorja! In zakaj, če smem vprašati? Ali ni prost?

Gospod Lekok se je obotavljal, predno bi zadel v živo ubogo deklico, ki je bila tako lahkoverna, da je verovala prisegam lopova. Mislil pa je, da je kruta renica manj vznemirljiva kot pa napetost namigavanja.

— Gospod de Tremorel, — je odgovoril, — je izvršil velik zločin.

— On? Vi lažete, gospod.

— Žalibog, sem vam povedal resnico. Gospod de Tremorel je umoril svojo ženo v sredo zvečer. Jaz sem detektiv ter imam varant za njegovo aretacijo.

Mislil je, da bo ta strašna obdolžitev premagala Lavrenčijo. Motil se je. Bila je zadeta kot od strele, a je trdno stala. Zločin jo je napolnil z grozo a se ji ni zdel popolnoma nevrjeten, ker je poznala sovraštvo, katero je gojil Hektor do Berte.

— Mogoče je storil to, — je zakričala; polna energije in obupa. — Jaz sem njegova sokrivka, — torej me primite.

Ta vzklik, ki je bil izraz brezmišelnosti strasti, je presenetil starega mirovnega sodnika, ne pa gospoda Lekoka.

— Ne, madama, — je rekel, — vi niste sokrivka tega človeka. Razventega pa je umor žene najmanjši med njegovimi zločini. Ali veste, zakaj se ni poročil z vami? Ker je v odgovoru z Berto zastupil gospoda Sovresija, ki mu je rešil življenje ter bil njegov najboljši prijatelj. Za to imamo dokaze.

To je bilo več kot je mogla prenesti uboga Lavrenčija. Opo- tekla se je ter omahnila na zofo. Prav nič pa ni dvomila o tem, kar je rekel Lekok.

To strašno razkritje je potegnilo na stran zator, ki je dotedaj prikrival preteklost pred njo. Zastrupljenje Sovresija je po- jasnilo celo obnašanje Hektorja, njegovo pozicijo, njegov strah, njegove obljube in iaz, njegovo sovraštvo in brezobzirnost, njegovo poroko in sedaj njegov beg. Ni ga skušala braniti, pač pa de- liti odij njegovih zločinov.

— Vedela sem za to, — je jecala med ihtenjem. — Vedela sem za vse.

Stari mirovni sodnik je bil obupan.

— Kako ga ljubi, to ubogo dete! — je mrmral.

Ta žalostni vzdih je vzbudil v Lavrenčiji vso njeno energijo. Dvignila se je in jene oči so blestele od ogorčenosti.

— Jaz ga ljubim! — je zakričala. — Jaz! Lahko pojasnim svoje obnašanje vam, svojemu staremu prijatelju. Da, jaz sem ga ljubila, to je res, — ljubila tako, da sem pozabila na svojo dolžnost, da sem se mu udala brez premisleka. Nekega dne pa se mi je pokazal tak kot je. Sodila sem ga in moja ljubezen ni preživela njegove zaničevanja. Nisem vedela za strašno smrt Sovresija. Hektor mi je priznal, da sta njegova ljubezen in čast v rokah Berte in da ga ona ljubi. Jaz sem mu dala prosto pot, da se poroči ter žrtvovala s tem več kot svoje življenje za nekaj, kar sem smatrala za njegovo srečo. Kljub temu pa se nisem varala. Ko sem pobegnila z njim, sem se zopet žrtvovala, kajti videla sem, da je nemo- goče prikriti svojo sramoto. Hotela sem umreti. Živela sem ter na- pisala obo nesramno pismo na mojo mater, se udala prošnjaku Hektorja, ker je prosil v imenu mojega, — najinega otroka.

Gospod Lekok, ki je bil nestrpen vspricho izgube časa, je sku- šal reči nekaj. Lavrenčija pa ga ni poslušala.

— Pa kaj? — je nadaljevala. — Ljubila sem ga, mu sledila in njegova sem. Vernost vspricho vseh nepravil je edini izgovor za

napako kot je moja. Storila sem svojo dolžnost. Ne morem biti ne- dolžna, če je Hektor izvršil zločin. Hočem trpeti polovico kazni.

To je govorila z značilnim oduševljenjem in detektiv je že mi- silil, da je ne bo mogel potolažiti, ko je zaslišal s česte dva žvižga. Tremorel se je vračal in niti trenutka ni smel več izgubiti. Prijel je Lavrenčijo za roko.

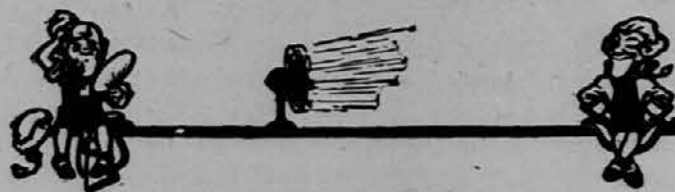
— Vse to boste povedali sodnikom, — je rekel odločno. — Jaz imam le povelje, da aretiram Tremorela.

Vzel je varant ter ga položil na mizo. Lavrenčija pa se je s silo svoje volje skoro pomirila.

— Ali mi pustite, da govorim pet minut z grofom Tremore- lom? — je vprašala.

(Dalje prihodnjič.)

ADVERTISEMENT.

Električne sapice.

Avrgust je najbolj vroč mesec. Preženite njegove strahote s tem, da kupite električno vetrnico. Njene osvetojuče sapice bodo napravile vaše sobe hladne in udobne podnevi in ponoči. Mi imamo vetrnice vseh vrst v naših izložbah. Oglejte si se danes.

The New York Edison Company

At Your Service

General Office: Irving Place and 15th Street

Podružnice, kjer se prodajo in kjer so na ogled električne pri- prave, namenjene za učnost občinstva.

20 Norfolk St. 124 West 42d St. 362 East 149th St.
10 Irving Place 151 East 86th St. 555 Tremont Ave.
35 East 125th St.

GROZDJE JE DOZORELO in pričeli smo ga razpošiljati.

Imamo na izbero vsake vrste in ga ne prodamo manj kot celo karo. Po raznih naselbinah imamo svoje zastopnike in kjer se nismo zastopani želimo pa stopiti v zvezo s zanesljivo osebo.

Postrežba točna in zanesljiva. Cene najnižje.

Pišite še danes za vsa tozadevna pojasnila na:

W. L. PREDOVICH & COMPANY
224 California Fruit Building Sacramento, Cal.

V odgovor.

Ponovno nasnanjame vsem rojakom in rojakinjam, da prave Elgin garantirane močnice in ženske ure čisto zlate prsane, verižice, priveske in vso drugo zlatnino ter demante; dalje prave glasne svetovne COLUMBIA GRAMOPHONE in SLOVENSKE PLOŠČE prodaja in razpošilja po celi Ameriki smat Vaš slovenski večletni trgovec z zlatnino

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.

Pišite mu po cenik, pošlje ga vam brezplačno.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York

GENERALNO ZASTOPSTVO

Jadranske Banke

in vseh njenih podružnic.

Jugoslavija:

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Italija:

Tri, Opazija, Zadar.

Nemška Avstrija:

Dnaja.

Izvršuje hitro in poceni denarna izplačila v Ju- slaviji, Italiji in Nemški Avstriji.

Izdaja čeke v kronah, lirah in dolarjih plačljive na vpogled pri Jadranski banki in vseh nje- nih podružnicah.

Prodaja parobrodne in železniške vožne listke na vse kraje in na vse črte.

Istavlja tudi čeke plačljive v efektivnem slatu pri Jadranski banki in njenih podružnicah s pridržkom, da se izplačajo v napoleonih ali angleških šterlingih, ako ni na razpolago ameriških dolarjev v zlatu.

Zajamčeni so nam pri Jadranski banki izvanre- dno ugodni pogoji, ki bodo velike koristi za one, ki se bodo posluževali naše banke.

Slovenski, prijatelji in posavniki naše banke so vlijudni naproseni, da opozorijo na ta naš oglas svoje znance in Hrvatske, Dalmacije, Istre, Gorice in Črnogore.

FRANK SAKSER STATE BANK

FRANK SAKSER, predsednik.

ADVERTISEMENT.

KRETANJE PARNIKOV
KEDAJ PRIBLIŽNO ODPLU JEJO IZ NEW YORKA.

AMERICA	27 avg.	Cherbourg	AQUITANIA	13 sept.	Cherbourg
PRES. WILSON	27 avg.	Trst	PARIS	14 sept.	Havre
FINLAND	27 avg.	Cherbourg	KROONLAND	17 sept.	Cherbourg
AMERICA	27 avg.	Cherbourg	N. AMSTERAM	17 sept.	Boulogne
ROCHAMBEAU	27 avg.	Havre	ARABIC	20 sept.	Genoa
CROPSA	27 avg.	Cherbourg	FRANCE	22 sept.	Havre
ADRIATIC	31 avg.	Cherbourg	BERENGARIA	22 sept.	Cherbourg
BELVEDERE	2 sept.	Trst	OLYMPIC	24 sept.	Cherbourg
WASHINGTON	3 sept.	Cherbourg	NOORDAM	24 sept.	Boulogne
ROTTENDAM	3 sept.	Boulogne	ARGENTINA	24 sept.	Trst
OLYMPIC	3 sept.	Cherbourg	LAPLAND	24 sept.	Cherbourg
LAFAYETTE	1 sept.	Havre	RE. d' ITALIA	24 sept.	Genoa
LA LORRAINE	3 sept.	Havre	AMERICA	28 sept.	Cherbourg
EMP. OF CHINA	7 sept.	Cherbourg	LAFAYETTE	29 sept.	Cherbourg
CRETIC	7 sept.	Genoa	CANOPIC	30 sept.	Genoa
LA SAVOIE	10 sept.	Havre	EMP. OF CHINA	1 okt.	Cherbourg
ORDUNA	10 sept.	Cherbourg	G WASHINGTON	4 okt.	Cherbourg
ZELAND	10 sept.	Cherbourg	AQUITANIA	4 okt.	Cherbourg
RYNDAM	10 sept.	Boulogne	ARABIC	5 okt.	Cherbourg

Glede cen za vožne listke in vse druge potrebne, obrnite se na trdnice FRANK SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt St., New York

Pozor potniki.

Jugoslovanski konzulat v New Yorku naznanja:

1. Vsi državljani kraljevine Sr- bov, Hrvatov in Slovencev, ki žele potovati v stari kraj, lahko dobe potne liste na podlagi katerega sta-rega potnega lista, krstnega lista, domovinskega lista oziroma voja- škikh ali delavskih bukvic iz stare- ga kraja.

2. Oni, ki nimajo nobenega ta-kega dokumenta, se morajo obrniti na pristojne oblasti v starem kraju ter jih od tam dobiti. Kdor bo pri iskanju potnega lista poka- zal enega izmed gornjih dokumen- tov, bo dobil potni list kmalo po- tem, ko se bo zglasil na konzulatu.

3. Oni naši državljani, ki žele takoj odpotovati v stari kraj, pa nimajo pri roki nobenega gornjih dokumentov, morajo imeti potrdi- la naših podpornih društev, kate- rih člani so. V potrdilih mora biti navedeno, da so resnično državlja- ni kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. V takih slučajih pa bo morda konzulat smatral za potre- bo, iskati posebnega dovoljenja od ministrstva zunanjih zadev za iz- dajanje potnega lista. To se poseb- no tiče onih oseb, o katerih se su- mi, da so še državljani kake druge države.

4. Vsi oni državljani, ki so iz- dali prošnje za potne liste, in po- tom katerih je bilo naročeno zu- nanje ministrstvo, da jih je mogo- če izdati, jih bodo dobili, kakor hitro se zglase pri tem konzulatu. To se tiče priglasičev vloženih do 25. maja tega leta.

5. Ker v več slučajih naši držav- ljani kupujejo šifkarte za parnike, katere jim je priporočil ta ali oni agent, ne oziiraje se na to, kakšni so ti parniki, kam plovejo, pripo- ročamo, naj nihče ne kupi prej kart, dokler o tem ne poizve pri Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

V JUGOSLAVIJO

Hitre zveze z vsemi točkami v Ju- goslaviji. Dobra in zadostna hrana. Zaprti prostori. Velik prostor na krovu. Vse u- dobnosti moderne parnika.

RED STAR LINE

Odpluje vsak teden
Pomol 56-62 North River, New York

FINLAND Plymouth 27. avg.
ZEELAND Cherbourg 10. sept.
KROONLAND 17. sept.
LAPLAND Antwerpen 24. sept.

SAMLAND Hamburg. (1. sept.)
GOTHLAND Libava, Gdansk (22. sept.)
(Samo 1. razred.)

AMERICAN LINE

MONGOLIA (v Vigo, Cherbourg, Hamburg in Gdansk) 2. sept.
MINNEKAHA (v Hamburg in Gdansk) 22. sept.

MANCHURIA (Hamburg in Gdansk preko Cherbourg) 6. okt.

VSE VOJNE PROGE DO POLJSKE

WHITE STAR

ADRIATIC (v Cherbourg) 31. avg.
OLYMPIC (Southampton) 3. sept.

New York in Boston — Azori, Gibraltar, Napoli in Genova

CRETIC (prejani Berlin) 7. septembra
ARABIC (prejani Berlin) 20. septembra
CANOPIC 30. septembra

Načrteji parnikov v redni službi z južno-evropskimi pristanišči.

INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE COMPANY

116 parnikov — 1.250.000 ton.
9 Broadway New York

ali pri lokalnih agentih.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Du- brovnik (Gravosa) in Trst.

PRES. WILSON 27. avg.
BEJVEDERE 2. sept.
ARGENTINA 24. sept.

Cene za Trst in Reko so:
\$100 za šila.
Potem listov izdanih za vse kra- je v Jugoslaviji in Srbiji.

Različne ugodnosti, sveto- vanje in tretje razredne do- bavitelje.

PHILIPS BROTHERS & CO.
Passenger Department
4 West Street New York

HAMBURG

NARAVNOST Z NOVIMI PARNIKI

ORDUNA 10. sept.N

ORBITA 24. sept.

ORPESA 8. nov.

Zaprte kabine za ženske in otroke.
THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
26 Broadway New York
117 W. Washington Street, Chicago
ali lokalni potniški agenti.

PREDNO SE ODLOČITE

za svojo družino, sorodnika ali prijatelja naročiti vozni listek, li poslati denar v domovino, da e ga potnik sam kupi, pišite naj- urvno sa tozadevna pojasnila na narno in zanesljivo trdnico

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York

WSS WSS WSS WSS WSS

To bode edino ti prava prostost. če imaš počutke v oblasti; to bode najvišja modrost in krepost, brzdati in vladati strasti.

Simon Gregorčič.

To življenje naše pestro — kaj je drugo kot trpljenje? Opazuj ga, kjer le hočeš! Opazuj ga ob začetku, opazuj ga na sredini, opazuj ga pri vršetku!

Anton Askere.

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Pozdrav vsem rojakom in roja- kinjam širom Amerike, mojim so- rodnikom bratranec Ivanu Ue- tič in njegovi soprogi, Ivanu Kr- him iz Brezovice in Ivanu Krlin iz Mihovec pri St. Jerneju. Jaz od- hajam v Jugoslavijo na Dolenjsko pri Kostanjevici. Hvala vsem u- službenem Frank Sakserja, ki so nam šli jako na roko. — Frank Krlin.

Predno se podam na široko mor- je, pozdravim vse Slovence širom Amerike, posebno pa na Royalu mojega bratranca Jožefa Ban in njegovo ženo ter Toneta Rupar in njegovo družino. Lepa hvala vsem tistim, kateri so me spremili na kolodvor v Brownsville, Pa. To- rej z Bogom vsi znanci, na svide- nje v Jugoslaviji! — Jožef Maru iz Trebnja.

Predno se podam iz New Yorka, se prisrčno zahvaljujem za vse iz- kazane usluge Jožetu Knapič, Ma- rijki Knapič, gospej Pavlič, Fany Osolnik in Pavletu Konšić. Poz- drav vsem onim, ki so bili pri mojem slovesu. Le škoda, da so bile tiste urice tako kratke. Svo- jim prijateljem in vsem Sloven- cem želim, da bi imeli prav vesele čase. Upam, da se kmalo zopet vi- dimo v Ameriki. — Jožef Burja iz Buč pri Šmartnem.

NAZNANILO IN PRIPOBOČILO.

Naš stalni zastopnik Mr. JAN KO PLEŠKO pobira naročnine za Glas Naroda na 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio, in daje vsa druga pojasnila glede potovanja v stari kraj ali dobiti svojce od tam, glede denarnih pošiljatev in sploh v vseh drugih zadevah. Ima v zalogi tudi knjigo Peter Zgaga, Rojakom ga toplo priporočamo. Upravništvo Glasa Naroda.

IŠČEM GOSPODINJO

dobrega značaja v starosti od 30 do 35 let, Slovenka ali Hrvatka. Delo je lahko, plača po dogovoru. Jaz sem sam. Tajnost jamčena. Pišite in pošljite sliko na naslov: "Alaska", c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (23-25-8)

NAZNANILO IN PRIPOBOČILO

Rojakom po Pennsylvaniji na- znajamo, da jih bo obiskal rojak JOSIP ČERNE, ki je pooblaščen pobirati naroči- nino za "Glas Naroda". Vsem ga toplo priporočamo.

Uprava Glas Naroda.

Dospelo je novo suho grozdje.

Muškatel zelo sladke debele ja- gode, boksa 50 funtov ... \$9.
Čipar grozdje največje in naj- sladkeje jagoda, boksa 50 fun- tov ... \$8.
Malo črno grško grozdje, zelo sladko, boksa 50 funtov \$7.
Pošljite \$3. na račun vsake bokse ki naročite in poslati bomo takoj.
BALMAN IMPORTING CO.
51-53 Cherry St., New York, N. Y.